

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35430
Nom	Introducció a la filosofia del llenguatge
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre
1003 - G. Estudis Hispànics	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - Grau Filologia Catalana	20 - Filosofia	Formació Bàsica
1003 - G. Estudis Hispànics	24 - Filosofia	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
ARTIGA GALINDO, MARC	359 - Filosofia
BERNAL GIMENEZ, MARIA ASSUMPCIO	140 - Filologia Catalana
VALOR ABAD, JORDI	250 - Lògica i Filosofia de la Ciència

RESUM

Introducció a la filosofia del llenguatge és una assignatura genèrica de 6 crèdits inclosa en el mòdul de formació bàsica humanística dels graus filològics. El seu objectiu és introduir els estudiants i les estudiantes en els problemes filosòfics que planteja el fenomen del significat lingüístic. Com és possible que el llenguatge signifiqui? Què és el significat? Quines són les unitats significatives bàsiques i en què es diferencia la seua forma de significar? Com identificar el significat d'una expressió lingüística? Quina relació hi ha entre el llenguatge, el pensament, la realitat i les pràctiques socials que associem amb l'ús d'expressions lingüístiques? Abordarem aquestes i altres preguntes bàsiques a través de l'obra de diversos autors que han intentat respondre-les al llarg del segle XX dins de la tradició de la filosofia analítica.

Els continguts d'aquesta assignatura estan estretament relacionats amb moltes qüestions tractades en

l'assignatura Lingüística (35665), pertanyent també als mòduls de formació bàsica.

Els objectius principals de l'assignatura són:

- Posar esment en el caràcter “compositiu” del significat lingüístic i en la importància del significat oracional per a determinar el significat dels termes significatius no oracionals.
- Familiaritzar els estudiants amb conceptes bàsics de la filosofia del llenguatge (referència, proposició, forma lògica, condicions de veritat, etc.) i conèixer les tesis fonamentals d'algunes de les principals teories de la referència i del significat desenvolupades al llarg del segle XX.
- Comprendre la importància del canvi teòric que suposa explicar el significat lingüístic a partir de l'ús.
- Desenvolupar la capacitat dels estudiants de captar l'estructura argumental d'un text i de comprendre i sintetitzar el seu contingut.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No requereix haver cursat prèviament assignatures del Grau en Filologia Catalana.

COMPETÈNCIES

1001 - Grau Filologia Catalana

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.
- Posseir i aplicar coneixements generals en àrees humanístiques afins a l'àmbit d'estudis del Grau.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalitat.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

1003 - G. Estudis Hispànics

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.
- Posseir i aplicar coneixements generals en àrees humanístiques afins a l'àmbit d'estudis del Grau.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al final d'aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:

- Tenir una percepció clara d'alguns dels problemes fonamentals que ha d'afrontar qualsevol teoria del significat.
- Tenir una visió panoràmica de les principals respostes donades als problemes bàsics de la filosofia del llenguatge per distintes teories del significat.
- Captar l'estructura argumental d'un text acadèmic i comprendre i sintetitzar el seu contingut.
- Argumentar adequadament sobre aspectes que poden ser objecte de reflexió, polèmica o controvèrsia.
- Redactar ordenadament un text on es faça una exposició clara d'un problema rellevant, de les tesis avançades per l'autor al respecte i dels arguments i raons aportades tenint en compte possibles objeccions i basant-se en una bibliografia ben delimitada.

Per a l'estudiantat del Grau en Estudis Hispànics, els resultats d'aprenentatge esperables són:

- Distingir alguns dels problemes fonamentals que ha d'abordar qualsevol teoria del significat i explicar la seua rellevància.
- Exposar i desenvolupar de manera sintètica algunes de les principals respostes donades per diferents teories del significat als problemes bàsics de la filosofia del llenguatge.
- Identificar l'estructura argumental d'un text acadèmic i comprendre i sintetitzar el seu contingut.
- Argumentar adequadament sobre aspectes que poden ser objecte de reflexió, polèmica o controvèrsia.
- Redactar ordenadament un text en el qual s'exposen de manera clara un problema rellevant, les tesis que l'autora o l'autor defensen sobre aquest tema i els arguments i raons en què es recolza (tenint en compte possibles objeccions i situant el problema i la discussió en el marc d'una bibliografia ben delimitada).

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEMA 1. La filosofia del llenguatge: el problema d'explicar el significat.

- 1.1. Introducció: el gir lingüístic; nocions bàsiques i problemes fonamentals.
- 1.2. Frege: origen i fonaments de la filosofia del llenguatge.

2. TEMA 2. Teories de la referència

- 2.1. Proposicions, noms propis i descripcions definides: l'anàlisi russelliana.
- 2.2. Crítiques a l'anàlisi russelliana de les descripcions definides: Strawson i Donnellan.
- 2.3. Teoria del feix de descripcions i objeccions a les teories descriptives de la referència: Searle i Kripke.
- 2.4. Teories de la referència directa: Kripke i Putnam.

3. TEMA 3. Significat i ús. Altres problemes i perspectives alternatives

- 3.1. Significat i ús: Wittgenstein i la filosofia del llenguatge ordinari.
- 3.2. Els actes de parla: Austin i Searle.
- 3.3. Significat, intenció i convenció: Grice.
- 3.4. Altres problemes i perspectives alternatives.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Estudi i treball autònom	35,00	0
Lectures de material complementari	25,00	0
Preparació de classes de teoria	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

De les quatre hores setmanals assignades a la docència, aproximadament un 20 % es dedicaran a classes pràctiques

Classes teòriques:

La professora o el professor encarregat de l'assignatura explicarà els continguts dels temes, amb el suport de textos prèviament llegits pels estudiants i estudiantess.

Activitats pràctiques. Valoraran la capacitat de treball autònom i en equip i podran incloure totes o algunes de les següents tasques:

- Elaboració d'assajos individuals o en grup.
- Elaboració de comentaris (individuals o en grup) de textos estudiats al llarg del curs i discutits en les sessions pràctiques.
- Proves escrites breus (individuals o en grup) on es respondran una o més preguntes concretes relacionades amb algun problema o text tractat en les classes teòriques i pràctiques.
- Participació activa en seminaris on discutirem textos i problemes fonamentals de l'àmbit de la filosofia del llenguatge.
- Exposició i discussió de treballs elaborats individualment o en grup per l'alumnat.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge es durà a terme a partir de dos elements: les activitats pràctiques realitzades durant el curs (el caràcter de les quals serà especificat pel professor o la professora encarregada de l'assignatura a començament de curs) i un examen escrit individual. El pes percentual de cada element avaluable en la nota final es repartirà de la següent manera:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Proves finals (examen escrit)	70%
b) Activitats pràctiques (treballs individuals i/o col·lectius, comentaris de text, participació en sessions de seminaris, presentacions)	30%

La prova escrita final inclourà qüestions relacionades amb el contingut teòric del curs i amb els textos treballats en les sessions pràctiques. Les preguntes de l'examen escrit podran ser de tres tipus:

- 1) **Preguntes breus** destinades a comprovar l'assimilació de conceptes bàsics.
- 2) **Preguntes a desenvolupar** destinades a comprovar la comprensió de problemes i teories filosòfiques (requeriran una exposició més extensa i raonada).
- 3) **Comentari de text.** Comentari d'un fragment breu d'algun dels textos bàsics estudiats en les sessions pràctiques.

Les pràctiques avaluables seran especificades al començament del curs i consistiran en **tres** activitats (que, al seu torn, podran dividir-se en diverses tasques). Cadascuna d'aquestes activitats comptarà un 10% de la nota. Algunes d'elles seran presencials i algunes altres, no presencials. Les presencials no seran recuperables, les no presencials sí. Aquestes activitats podran ser de diversos tipus:

- 1) **Comentaris de text en sessions de seminari.**
- 2) **Treballs** (individuals i/o col·lectius) sobre temes i textos estudiats al llarg del curs.
- 3) **Preguntes breus** destinades a comprovar l'assimilació de conceptes bàsics.
- 4) **Preguntes a desenvolupar** destinades a comprovar la comprensió de problemes i teories filosòfiques (requeriran una exposició més extensa i raonada).

La participació activa de l'estudiant a través de preguntes i intervencions en el desenvolupament de les sessions pràctiques serà avaluada positivament pel professor o professora encarregada del curs que –si així ho indica– també podrà avaluar els treballs efectuats pels estudiants a través de presentacions individuals o col·lectives durant les sessions pràctiques. A l'inici de curs, el professor determinarà quines activitats pràctiques, per la seua naturalesa, són recuperables en segona convocatòria i quines no ho són.

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la compisició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BLASCO, J.LI., GRIMALTOS, T., SÁNCHEZ, D. (2006, 1a edició 1999): Signo y pensamiento. Barcelona: Ariel.
- GARCÍA-CARPINTERO, Manuel (1996): Las palabras, las ideas y las cosas. Barcelona: Ariel.
- PÉREZ OTERO, Manuel (2008, 1a edició 2001): Aproximació a la filosofia del llenguatge. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona.
- VALDÉS VILLANUEVA, L. MI., compilador (2005, 1a edició 1991): La búsqueda del significado. Lecturas de filosofía del lenguaje. Madrid: Tecnos.

Complementàries

- Además de las referencias básicas a lo largo del curso se irán proporcionando referencias complementarias que aparecerán detalladas en el Aula Virtual.
- HIERRO S. PESCADOR, José (1984, 1a edició 1980): Principios de Filosofía del Lenguaje (2 volums). Madrid: Alianza.
- LYCAN, William G. (2008, 1a edició 2000): Philosophy of Language. A Contemporary Introduction. New York: Routledge.

- RUSSELL, Bertrand (1905): On Denoting, Mind (New Series) 14: 479-93. Traducció al català de J. Ll. Blasco Sobre la denotació en Russell (1985): Lògica i coneixement, Barcelona: Laia. Traducció al castellà de Javier Muguerza: Sobre la denotación, en Russell (1981): Lógica y conocimiento. Madrid: Taurus.
- SCHLICK, Moritz (1932). Die Zukunft der Philosophie en Gesammelte Aufsätze. Viena: Gerold & Co. The future of Philosophy, College of the Pacific Publications in Philosophy 1: 45-62 (1932). Traducció al castellà d'Alfredo Deaño: El futuro de la filosofía, en J. Muguerza, compilador (1981): La concepción analítica de la filosofía. Madrid: Alianza, pp. 27-893.
- WITTGENSTEIN, Ludwig (1a edició 1953): Philosophische Untersuchungen -- Philosophical Investigations (edició bilingüe alemany/anglès). Oxford: Blackwell. Edició i traducció al català a cura de J. M. Terricabras: Investigacions filosòfiques. Barcelona: Edicions 62, 1997. Traducció al castellà d'A. García Suárez i U. Moulines: Investigaciones filosóficas. Barcelona: Crítica, 1988.
- AUSTIN, J. L. (1962) How to do Things With Words. Oxford: Clarendon Press. Traducció al castellano de Genaro R. Carrió y Eduardo A. Rabosside, Cómo hacer cosas con palabras. Barcelona: Paidós, 1982.
- GRICE, P. (1989) Studies in the Way of Words. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- LANGTON, R. (1997). Speech Acts and Unspeakable Acts. Philosophy and Public Affairs, 22(4): 293-330.